

Η εμπειρία μου από την συνεργασία με τον Αλέξανδρο Μ. Σταυρόπουλο και αποτίμηση του έργου του

Άγγελος Βαλλιανάτος
Δρ. Θεολογίας

*Ο κ. Άγγελος Βαλλιανάτος, πρ. Σχολικός Συμβούλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, υπήρξε στενός συνεργάτης του τιμωμένου Καθηγητού στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας. Εξαιτίας ασθένειας του δεν μπόρεσε να παραστεί την ημέρα εκείνη στην τιμητική εκδήλωση και έστειλε κείμενό του με τον τίτλο: **Κείμενο που θα χρησιμοποιούσα στην τιμητική εκδήλωση για τον καθηγητή κ. Σταυρόπουλο, αλλά δεν μπόρεσα να παρευρεθώ.***

Εργάστηκα υπό την καθοδήγηση του κ. Σταυρόπουλου σε δύο φάσεις. Το 1996-2000 ως αποσπασμένος εκπαιδευτικός στο γραφείο του στη Θεολογική σχολή, και το 2003-5 ώστε να διδάξω (ΠΔ 407/80) μαθήματά του σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

Ήταν μια πλούσια εμπειρία, έμαθα πολλά, τα επένδυσα στη συνέχεια στη δουλειά μου. Θέλω, λοιπόν, να συνεισφέρω στη γιορτή με τρία σημεία:

1. Η ιστορία αυτή, συνόδευε το όνομα Σταυρόπουλος σε διαφορετικές ομάδες της κοινωνίας της Θεολογικής σχολής. Επαναλαμβανόταν στη διάρκεια των ετών, με ποικίλες κρίσεις και προσθαφαιρέσεις, ανάλογα με τον λόγο που έκανε τον αφηγητή να την πει. Κρατώ μια νηφάλια εκδοχή, μόνο με γεγονότα:

Βέλγιο, τρακάρισμα, όχι κάτι σοβαρό, ένας από τους δυο εμπλεκόμενους οδηγούς ο κ. Σταυρόπουλος. Ασφαλίζει το αυτοκίνητο με χειρόφρενο και ταχύτητα, βγαίνει, ανοίγει το πορτμπαγκάζ, βγάζει το τρίγωνο, μετράει 50 βήματα μετά το αυτοκίνητο, το τοποθετεί στον δρόμο, γυρίζει, πλησιάζει τον άλλον οδηγό, του δίνει το χέρι και κανονίζουν τα χρειώδη.

Κάθε ένα από τα παραπάνω στοιχεία χαρακτηρίζουν την ποιμαντική του κ. Σταυρόπουλου. Είναι μια ποιμαντική με κοινωνική συνείδηση, μια ποιμαντική που προσανατολίζει τον νου και τα χέρια του ποιμένα προς τις ανάγκες της κοινωνίας που διακονεί, κρατώντας την καρδιά του στην πηγή της ποιμαντικής του έμπνευσης, τον Χριστό.

Αυτή η ποιμαντική δεν είναι αυτονόητη, ιδιαίτερα σε μια εποχή σαν τη σημερινή, που θεωρεί την ποιμαντική ως ιδιοκτησία του ποιμένα, που συνήθως μιμείται την μοναστική ζωή και χωρίς διάκριση την διαφημίζει στον κόσμο ως μονόδρομο σωτηρίας, και προσανατολίζει το ποίμνιο στην μέλλουσα ζωή, σχεδόν ακυρώνοντας την παρούσα.

Ο κ. Σταυρόπουλος όχι μόνο δεν ντράπηκε ποτέ που ήταν κοσμικός, αλλά μελέτησε, καθοδήγησε και δίδαξε ως ευπατρίδης, όχι αποκλειστικά από κληρονομιά, αλλά με την αριστοκρατικότητα του χαρακτήρα του, την ευγένεια των τρόπων του και την ανήσυχη πνευματική του καλλιέργεια.

2. Θα δώσω στο δεύτερο σημείο τον τίτλο, πώς ο κ. Σταυρόπουλος υπηρέτησε μια ποιμαντική που αφουγκράζεται, ακόμη κι όταν το παρακάνει. Τι εννοώ; Είναι μια συνηθισμένη εργάσιμη μέρα, συνεργαζόμαστε οι δυο μας στο γραφείο του στη Σχολή. Έξω από την πόρτα υπάρχει μεγάλη ταμπέλα που γράφει: «Παρακαλώ μην χτυπάτε την πόρτα, χτυπήστε στο διπλανό γραφείο». Και πράγματι, εκεί βρισκόταν η κ. Αριάδνη Σαραντουλάκου, αλλά και ο Τριαντάφυλλος Μπολτέτσος, αλλά και αργότερα τόσο άλλοι, γνώστες και έτοιμοι να εξυπηρετήσουν. Δεν ήταν καθόλου σπάνιο, φοιτήτριες και φοιτητές να χτυπήσουν τη λάθος πόρτα, χωρίς να δουν την ταμπέλα, καθώς τα μάτια τους ήταν στραμμένα στο ατομικό ζήτημα που ήθελαν να λύσουν. Θα καταλάβετε ευθύς αμέσως, γιατί ήταν δύσκολο να συνεργαστείς με άνεση με τον κ. Σταυρόπουλο. Διέκοπτε τη συνεργασία, και έλεγε με λίγο μεγαλύτερη φωνή: από την άλλη πόρτα παρακαλώ. Όλα καλά ως εδώ, αλλά ταυτόχρονα σηκωνόταν από τη θέση του, άνοιγε την πόρτα, έκανε παρατήρηση στον άνθρωπο που την χτύπησε και συνέχιζε: Τι θέλεις παιδί μου; Ότι και να ήθελε το παιδί, πάει, τον έχανες... Θα πήγαινε μαζί του ως όπου χρειαζόταν, ώστε να εξυπηρετήσει.

Η ανάγκη του άλλου χαρακτηρίζει την ποιμαντική του. Να μερικά παραδείγματα μόνο από τη Θεολογική Σχολή που έχω ιδίαν αντίληψη: Ελάτε να θυμηθούμε πως στο δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1990, η Πληροφορική ήταν terra incognita. Στο Πανεπιστήμιο όμως, εξελισσόταν γοργά, πολύ ταχύτερα από τα internet cafe της εποχής. Ο κ. Σταυρόπουλος διέβλεψε την ανάγκη και έφτιαξε Εργαστήριο Πληροφορικής στη Θεολογική Σχολή Αθηνών, με 10 θέσεις εργασίας, που το λειτούργησαν για δυο χρόνια από τις 10 το πρωί ως τις 10 το βράδυ, με βάρδιες, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του.

Έφτιαξε επίσης την Αίθουσα Οπτικοακουστικής Διδασκαλίας, αίθουσα άρτια οπτικοακουστικά εξοπλισμένη, αλλά και έτοιμη να λειτουργήσει ως στούντιο καταγραφής ήχου και εικόνας. Ως σήμερα χρησιμοποιήθηκαν οι πραγματικές δυνατότητές της δυο φορές, στα μεταπτυχιακά του 2003 και 2004, όπου οι φοιτητές του έκαναν για πρώτη και νομίζω και τελευταία φορά στα χρονικά, κοινή μεταπτυχιακή οπτικοακουστική εργασία, τα «Πάθη και αρετές» και τη «Χρήση μέσων στο μάθημα των Θρησκευτικών».

Το σχέδιο αυτό ήταν τόσο μπροστά από την δύσκολη περίοδο τότε της Θεολογικής Σχολής, που μετά την παραπάνω παρένθεση, υποψήφιος για θέση ΔΕΠ δήλωσε προφητικά πως ονειρεύεται τη στιγμή που η μόνη χρήση των υπολογιστών θα είναι να ζεσταίνουν τα πόδια των αγίων. Και λίγο μετά, τα διατηρηματικά προβλήματα έκλεισαν την αίθουσα, άλλαξαν τη νύχτα κλειδαριές, χώρισαν τα κλειδιά στις δυο τις πόρτες και η αίθουσα ξανάρχισε να χρησιμοποιείται για χρόνια, από τους πρωτοβάθμιους κυρίως, με εξαιρέσεις, γιατί απέκτησε θέρμανση της προκοπής και πράγματι θέρμαινε τα πόδια των επί γης «αγίων» της θεολογικής επιστήμης. Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία.

3. Αν κοιτάξουμε το έργο του κ. Σταυρόπουλου από ψηλά, θα χαρούμε για την ευρύτητα των πηγών, των προτιμήσεων, των ειδών, των χρωμάτων και των χαρακτήρων στους οποίους απευθύνεται. Πρόκειται για μια ποιμαντική που απευθύνεται σε ευρύ ακροατήριο, ανεξάρτητα με την τωρινή σχέση κάθε μέλους αυτού του ακροατηρίου με τη θρησκεία, γιατί σχετίζεται, με την καλλιέργεια, την εμπάθυνση, την προσέγγιση της τέχνης, της σκέψης και της ομορφιάς.

Αυτή η ποιμαντική κοιτάζοντας ένα γύρω στην καθημερινότητα, ανακαλύπτει συνδέσμους και διαδρομές που ενώνουν την πίστη με την καθημερινότητα, που συνδέουν διαφορετικούς ανθρώπους σε κοινές δραστηριότητες. Όπως μια ξενάγηση στην Αθήνα μέσα από τα κείμενα του Παπαδιαμάντη, ή η γνωριμία με ναούς και προσκυνήματα της Αθήνας, μόνο με τη χρήση του μετρώ, που ήταν μάλιστα του κουτιού τότε, το 2003-4. Επιτρέψτε μου να θυμίσω, πως ο θρησκευτικός τουρισμός ενδιέφερε την Εκκλησία της Ελλάδος δεκαετίες μετά.

Έχω την πεποίθηση και την εμπειρία πως αυτές οι ιδιότητες της ποιμαντικής ανοίγουν τη σκέψη και την αναζήτηση και προσφέρει μια ανάσα σε ανθρώπους, κληρικούς και λαϊκούς ανεξάρτητα, μια αίσθηση πως έχουν τη δυνατότητα να ανήκουν, χωρίς να πρέπει να κρύψουν ή να αλλοιώσουν στοιχεία του εαυτού τους.

Για τα παραπάνω, και πολλά άλλα, κύριε Σταυρόπουλε, σας ευχαριστώ.

Νοέμβρης 2022

Άγγελος Βαλλιαντάτος